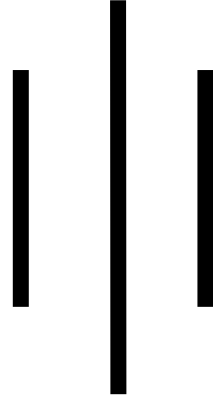

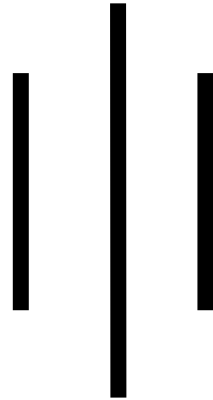

छत्रेश्वरी गाउँपालिका

भोटेचौर, सल्यान

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आ.ब. २०७५।७६

२०७५ साल असार १७ गते

छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको पहिलो गाउँ सभाका अध्यक्ष ज्यु ।

यस सम्मानित र गरिमामय सदनमा उपस्थित सदस्यज्युहरु

नेपाली जनताको लामो समय सम्मको त्याग बलिदानी र सर्घषबाट स्थापित संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थालाई संस्थागत गर्न नेपालको संविधान २०७२ को भावना मर्म र परिकल्पना अनुसार मुलुकमा विद्यमान सामन्ती, निरंकुश, केन्द्रकृत र एकात्मक राज्य व्यवस्थाले सृजना गरेका विभेद, असमानता र उत्पिडनको अन्त्य गरी समावेशी र सहभागीतामुलक विकास गर्न मुलुकमा ७५३ स्थानीय सरकार गठन भई कार्यान्वयनमा रहेका छन । यस संघिय शासन व्यवस्थामा तीन तहका सरकार मध्ये जनताको सबै भन्दा नजिकको सरकारको रुपमा रहेको स्थानीय सरकार मार्फत जनताको भाग्य र भविष्य सँग जोडिएको वार्षिक बजेट नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानीत र गरिमामय सदनमा प्रस्तुत गर्न पाउदा गौरवान्वित अनुभूति गरेका छौं । देशलाई यस अवस्थामा ल्याइ पुर्याउन आफ्नो जीवन बलिदान गर्ने सम्पूर्ण महान सहीदहरु, जनआन्दोलनका घाइतेहरु, द्वन्द्वपीडितहरु तथा देशमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र तथा संघीयता स्थापना गर्न अहम भुमिका खेल्ने सम्पूर्ण व्यक्तिहरु लाई स्मरण गर्न चाहन्छौं । नेपालको संविधानले प्रभुत गरेको व्यवस्था अनुसार स्थानीय सरकार मार्फत सिंहदरवारमा केद्रित शासकिय शक्तिलाई जनताको घरदैलोमा ल्याइएको छ । अब असल लोकतान्त्रिक संस्कारको अभ्यास गर्दै आफ्नो गाउँ लाई आफैं समृद्ध सवल परिवर्तित र अत्मनिर्भर बनाउने ऐतिहासिक अभिभारा हाम्रो काँधमा आएको छ । यो हाम्रो लागि अवसर र चुनौति दुवै हो । अधिकार, स्रोत साधन, बजेट, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता समेत स्थानीय तहमा स्थानान्तरण भई तल्लो निकायलाई अधिकार सम्पन्न बनाउने प्रयास गरिएको छ, जुन हाल सम्म जनताले प्राप्त गरेको उपलब्धी हो ।

गाउँ सभाका अध्यक्ष एवं अन्य सदस्य ज्युहरु,

अब म यस सम्मानित सदनमा छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको स्थानीय सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. जनताको प्रत्यक्ष सहभागीतामा छनौट भएका योजनाहरुलाई सबै भन्दा बढि प्राथमिकता दिइनेछ । योजना कार्यान्वयनमा समेत जनताको प्रचुर सहभागीतालाई सुनिश्चित गरी आर्थिक वर्षको शुरुवात देखि नै योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्ने निति लिइनेछ ।

२. स्थानीय तह कार्यान्वयन संगै माध्यामिक तह सम्मको शिक्षा स्थानीय सरकारको क्षेत्राधिकार भित्र आएको छ । शैक्षिक गुणस्तर सुनिश्चित गर्न सबै सरोकारवालाको सहभागितामा शिक्षा सुधार योजना बनाई लागु गरिने छ । शिक्षा क्षेत्रमा देखिएको कमजोर

व्यवस्थापन पक्षलाई सुधारका लागि स्थानीय सरकार द्वारा विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास, योग्य शिक्षक व्यवस्थापन, विद्युतिय हाजिरी सि.सि.टि.भी क्यामरा जडान तथा कम्प्युटर समाग्रीमा पहुच विस्तार गरी अनुगमन निरीक्षण कार्यलाई पनि प्रभावकारी बनाइने छ । विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम, सबैका लागि शिक्षा, जीवनपर्यन्त शिक्षा, प्रौढ शिक्षा, चेलीवेटी शिक्षा, युवा शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा लगायतका कार्यक्रमहरु द्वारा व्यक्तिको सर्वाङ्गिण विकासमा जोड दिइनेछ ।

३. जनताको संविधान प्रदत्त मौलिक हकको रुपमा रहेको स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क, सर्वशुलभ र गुणस्तरिय बनाउन संचालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई भौतिक पूर्वाधार, औषधि उपकरण र दक्ष जनशक्तिले व्यवस्थित र जनउत्तरदायी बनाइनेछ । दमाचौर छायाक्षेत्र र भिम्पे स्वास्थ्य चौकीमा यसै वर्ष देखि २४ सै घण्टा एम्बुलेन्स सेवा संचालन गरिनेछ । हाल स्थापित सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइको क्षमाता विकासमा जोड दिइनेछ ।

४. २४ घण्टे निःशुल्क प्रशुति सेवालाई प्रभावकारी बनाई क्रमशः सबै वडाहरुमा विस्तार गरी गाउँपालिकालाई नै घरमा हुने सुत्केरी शुन्य बनाउन पहल गरिनेछ । यसका लागि संचालित वर्थिङ्ग सेन्टरहरुलाई सुदृढिकरण गरी दक्ष प्रशुतिकर्मी तथा अन्य कर्मचारी व्यवस्थापन गरी सेवाको पहुचबाट टाढा रहेको समुदायमा चेतना अभिवृद्धि कार्यमा जोड दिइनेछ ।

५. गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने दैनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरिय प्रभावकारी एवं नागरिकले प्रत्यक्ष अनुभुति गर्न सक्ने गरी प्रवाह गर्न प्रत्येक वडा कार्यालयको कार्यक्षमाता अभिवृद्धि गरी नियमित अनुगमनमा जोड दिइनेछ । गाउँपालिकाको वडा कार्यालय तथा अन्य विषगत शाखा सँगको सर्म्पर्कलाई भरपर्दो र सुमधुर गर्दै प्रत्येक कार्यालयबाट कम्प्युटरकृत सेवा एवं विद्युतिय शासन प्रवर्द्धन गर्न कार्यालय व्यवस्थापन तथा कर्मचारी क्षमाता अभिवृद्धिमा विशेष जोड दिइनेछ ।

६. सडक विकासको मेरुदण्ड हो । सडक विकास नभए सम्म अन्य विकासका सम्भावनाहरु उजागर हुन सक्दैनन् भन्ने यर्थाततालाई मनन गर्दै सडक पूर्वाधार विकासलाई विशेष जोड दिइनेछ । दमाचौर दहखोला हुदै लेखपोखरा लान्ती जोडने खडक, शंखमुल देखि जयचौर जोडने सडक र शंखमुल देखि जिताठान पानीखोला जोडने सडकलाई गाउँपालिकाका गौरवका सडकका रुपमा लिई स्तरान्ती तथा DPR कार्य गरिनेछ ।

७. खानेपानीको पर्याप्त व्यवस्था गर्न गाउँपालिका भरि रहेका खानेपानीका मुहानको संरक्षण तथा उपयोगमा कहि कसैको बाधा अवरोध विना सहज आपूर्ति गरी क्रमशः निर्माण तथा

आपूर्तिमा लगानी बृद्धि गर्दै लैजाने निति लिइनेछ । DPR सम्पन्न भई सकेका वडा नं ३ को ज्यामिरे खानेपानी आयोजना र वडा नं ७ को पन्नेताल खानेपानी आयोजनाको निर्माण कार्यलाई तदारूपताका साथ अगाडी बढाइनेछ ।

८. वन जंगल तथा प्राकृतिक श्रोत जन्य क्षेत्र निर्धारण र प्रमाणिकरण गरि उपभोग प्रकृत्यालाई नियमन र प्रभावकारी बनाइनेछ भने खानी भएका संभावित क्षेत्रहरुको अनुसन्धानात्मक कार्यमा विशेष जोड दिई उत्पादन, उत्खनन तथा संकलनका लागी विशेष जोड दिइने छ ।

९. कृषि तथा पशुपालन यस क्षेत्रको जिविकोपार्जनको आधारका साथै मुख्य व्यावसाय पनि हो । कृषिको आधुनिकिकरण गरी निर्वाहमुखी पद्धतिबाट व्यवसायमुखी बनाउन कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा लगानी बृद्धि गर्ने निति लिइनेछ ।

१०. उर्जा विकासको महत्वपूर्ण पुर्वाधार हो । यस गाउँपालिकामा विद्युत सेवा भरपर्दो बनाई जनताको जिवन स्तर सुधारका लागी गाउँपालिकाका सबै वडामा केन्द्रिय विद्युत प्रसारण लाइन जडानका लागी विषेश जोड दिइनेछ । वजार तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सौर्यवत्ति जडानका कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । विभिन्न बस्तीमा संचालित रहेका लघु जलविद्युत लाई संरक्षण गरी थप भरपर्दो र स्तरोन्नति गरिनेछ ।

११. सुचना र संचारको प्रचुर विकास भइरहेको आजको युगमा हाम्रो गाउँपालिकाका विभिन्न बस्तीहरुमा संचार सेवा भरपर्दो नहुनु दुःखद प्रशंग हो । इनटरनेट र टेलिफोन सेवाबाट नागरिक बन्चित भएको अवस्था छ । छत्रेश्वरीवासी जनतालाई सुचना संचारको कम्जोर अवस्थाबाट मुक्ति दिन नेपाल टेलिकम सँग सहकार्य गरी टेलिफोन इनटरनेट लगायतका सेवालाई भरपर्दो र नियमित गरिनेछ ।

१२. वन जंगल तथा प्राकृतिक श्रोत जन्य क्षेत्र निर्धारण र प्रमाणिकरण गरि उपभोग प्रकृत्यालाई नियमन र प्रभावकारी बनाइनेछ भने खानी भएका संभावित क्षेत्रहरुको अनुसन्धानात्मक कार्यमा विशेष जोड दिई उत्पादन, उत्खनन तथा संकलनका लागी विशेष जोड दिइने छ ।

१३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता जेष्ठ नागरिक विधुवा तथा अपाङ्ग लगायतका लाभग्राहीको राज्यबाट प्रदान गरिने सहूलियत रकम हो । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई प्रभावकारी बनाई पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्न बैकिङ्ग प्रणाली लागु गरिनेछ । जेष्ठ नागरिक सम्मान, निःशुल्क नियमित स्वास्थ्य परिक्षण तथा उपचार सहूलियत जस्ता कार्यक्रमहरूलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।

१४ स्थानीय स्तरमा सानो पुँजीको परिचालन एवं सहकारीतामुलक संस्कृतीको विकास गर्न स्थानीय स्तरमा संचालित सहकारी समुहहरूको नियमन अनुगमन प्रभावकारी बनाई आवश्यकताका आधारमा सहकारी समुहहरू गठनलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।

१५. युवाहरूमा चरम बेरोजगारीका कारण भारत लगायत तेस्रो मुलुकमा जाने क्रमपनि बढिरहेको अवस्था छ । रोजगारीका अवसर प्राप्त नगर्दा एकातिर युवाहरूमा नैरास्यता उत्पन्न भएको छ भने अर्कोतिर स्थानीय स्तरमा दक्ष जनशक्तिको अभाव भईरहेको छ । तसर्थ स्थानीय स्तरमा उपलब्ध स्रोत साधन परिचालन मार्फत युवा लक्षित कार्यक्रम संचालन शिपमुलक कार्यक्रम तथा स्वरोजगारमुलक कार्यक्रम द्वारा युवाहरूलाई परिचालन गरी रोजगारी सृजना र गरिवीनिवारणमा जोड दिइनेछ ।

१६. समुदायमा विद्यमान कुरीति, कुसंस्कार, अधिकारबाट बञ्चितकरण तथा महिला हिंसा, कार्यवोभ्र र छुवाछुत जस्ता विभेदका कारण महिलाहरूको स्वास्थ्य सुरक्षा तथा मानव अधिकार सुनिश्चिततामा प्रश्न चिन्ह लागेको छ । महिलाका लागी शिपमुलक तालीम तथा क्षमाता अभिवृद्धि, लैंगिक विवेद तथा घरेलु हिंसा तथा छुवाछुत न्युनिकरणका लागी शसक्तीकरण, क्षमता अभिवृद्धि तथा सचेतना अभियानहरू संचालन गरिने छन । दलित आदिवासी जनजाती अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठ नागरिक मुस्लिम लगायतका वर्गको जिवनस्तर सुधार सम्बन्धी योजनामा विशेष जोड दिइनेछ ।

१७. प्रकोप तथा विपदमा खोज उद्धार तथा राहत कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन गाउपालिका तथा समुदाय स्तरमै बहुक्षेत्रिय सहभागितामा विपद व्यवस्थापन समूह(CRRT)गठन गरी साधन श्रोतको उपलब्धता र निश्चित कोषको स्थापना गरी सम्बोधन गरिने छ ।

१८. यस गाउपालिका क्षेत्रमा रहेका प्राकृतिक सम्पदा, पर्यटकीय क्षेत्र तथा विभिन्न धार्मीक मठ मन्दिर तथा स्थलहरूको संरक्षण र सम्बर्धन हुन नसक्दा पहिचान नै गुम्ने संभावना भएकोले यस्ता सम्पदाहरूको समयमै खोजी, जिर्णोद्धार तथा प्रचार प्रसार गरी आन्तरिक

तथा बाह्य पर्यटन भित्राउन सके यस क्षेत्रको पर्यटन विकास हुदै समुन्नत र गन्तव्य छत्रेश्वरी बनाउन सकिने भएकाले यस्ता विशेष प्राकृतिक सांस्कृतिक तथा एतिहासिक महत्वका स्थलको संरक्षण संबर्द्धन तथा प्रचार प्रसारमा विशेष जोड दिइनेछ ।

धन्यवाद